

Kjell Westös Helsingforsromaner i finsk och tysk översättning

Manuela Tallberg-Nygård

Helsingfors universitet

Finska, finskugriska och nordiska institutionen

Svensk översättning

Den finlandssvenska författaren Kjell Westö är känd för sina Helsingforsromaner. Westös produktion avspeglar den finlandssvenska minoritetskulturen, mötet med den finska majoritetskulturen, förankringen i det tvåspråkiga Helsingfors och kopplingen till tid och rum. Språket i Westös romaner präglas därför av företeelser i det finlandssvenska språket och den finlandssvenska kulturen, bland annat finlandismer, talspråk i dialogen, svordomar, slang, dialekt, språkmöten och kodväxlingar. Dessa företeelser kan inte alltid direkt överföras till en ny situation och en ny målgrupp.

Vid översättning av ett kulturbundet verk tillämpar översättaren globala och lokala översättningsstrategier (Séguinot 1989; Chesterman 1997). En central fråga är om översättaren domesticerat texten (*domesticating*), dvs. fört texten närmare den målspråkliga kulturen, eller främmandegjort den (*foreignizing*), dvs. fört läsaren närmare den främmande källspråkliga kulturen (Schleiermacher 1813; Venuti 1995; se även Paloposki 2011). Den tvåspråkiga finländska miljön är bekant för den finska läsaren, men däremot främmande för den tyska läsaren. Genom en jämförelse av de olika språkversionerna klarläggs på vilket sätt den finlandssvenska och den tvåspråkiga miljön byggs upp i Helsingforsromanerna och hur de gestaltas i de finska och tyska översättningarna.

Referenser

- Chesterman, Andrew (1997). *Memes of Translation. The Spread of Ideas in Translation Theory*. Benjamins Translation Library 22. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Paloposki, Outi (2011). Domestication and foreignization. I: *Handbook of Translation Studies, Volume 2*. Red. Yves Gambier & Luc van Doorslaer. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. S. 40–42.
- Schleiermacher, Friedrich ([1838] 1998). Om de olika metoderna att översätta. Översättning: Lars Bjurman. I: *Med andra ord. Texter om litterär översättning*. Red. Lars Kleberg. Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur. S. 115–130.
- Séguinot, Candace (1989). The Translation Process: An Experimental Study. I: *The Translation Process*. Red. Candace Séguinot. H. G. Publications. School of Translation. York University. S. 21–53.
- Venuti, Lawrence (1995). *The Translator's Invisibility. A History of Translation*. Translation Studies. London & New York: Routledge.